7/6654

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.HM.0.YSGM.08.00/E.Ö.
Konu: Soru Önergesi

05.07.05* 39256

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlığın 20.06.2005 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-453-15/2947 sayılı yazısı.

İlgi'de kayıtlı yazıda bahse konu, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet ERASLAN tarafından tevcih edilen 7/6654 sayılı yazılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan metin ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı

EKLER:
EK-1: Yazı (1 adet-4 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına (2 nüsha)
Bilgi: Başbakanlığa

7/6654

Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Eraslan Tarafından Sn. Recep Tayyip Erdoğan'a Tevcih edilen 7/6654 Esas Numaralı Soru Önergesine Cevaben Hazırlanan Bilgi Notu

Soru 1:

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında "Dış Yatırımlar Sıralamasında" Türkiye'nin konumu nedir?

Cevap 1:

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı Teşkilatı'nın (UNCTAD) verilerine göre, Türkiye'deki yabancı sermaye girişi gelişmiş ülkelerin çektiği yabancı sermaye rakamının % 1'inden daha düşüktür. Gelişmekte olan ülkeler için ise bu rakam % 1 civarındadır.

Soru 2:

Dünyadaki dış yatırımların toplam miktarı ne kadardır? Bu yatırımlardan son beş yılda Türkiye ne kadar pay almıştır?

Cevap 2:

UNCTAD verilerine göre, dünya genelinde 2000 yılından sonra düşüş eğilimine giren doğrudan yabancı sermaye akımları 2000 yılında 1.4 trilyon Amerikan Doları, 2001 yılında 818 milyar Amerikan Doları, 2002 yılında 679 milyar Amerikan Doları ve 2003 yılında 560 milyar Amerikan Doları civarında gerçekleşmiştir. Bu yatırımlardan aynı dönemler itibariyle Türkiye'nin aldığı pay % 1'in altında kalmıştır.

Soru 3:

Dış yatırımlardan Türkiye'nin almış olduğu payı yeterli buluyor musunuz? Bu payı artırmaya yönelik olarak iktidarınız döneminde ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

Cevap 3:

Türkiye, Avrupa, Ortadoğu ve Orta Asya'ya açılan ekonomik kapı olma özelliği, büyük pazarı, genç nüfusu gibi avantajlarıyla seçkin bir ticaret ve yatırım ortamı olmayı amaçlamaktadır. Mevcut avantajları göz önüne alındığında ülkemizin halihazırda çektiği yabancı sermaye akımının çok daha üzerinde yabancı sermaye cezbetme potansiyeline sahip olduğunu söylemek mümkündür. 59. Hükümet göreve geldiği tarihten itibaren yatırımların önündeki idari engellerin kaldırılması, mevzuat ve

uygulamada gerekli değişikliklerin yapılarak, yatırım ortamının yerli ve yabancı yatırımcılar için elverişli duruma getirilmesi amacıyla kurulan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) çalışmalarına hız vermiştir.

YOİKK çalışmaları kapsamında bugüne kadar 16 yasa yürürlüğe girmiş, 1 yasa TBMM gündeminde bulunmaktadır. 8 yasa üzerindeki çalışmalar devam etmektedir. Doğrudan yabancı sermayenin önündeki engelleri azaltmak amacıyla "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu" 17.06.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yeni yasayla birlikte doğrudan yabancı yatırım yapmak için aranan minimum sermaye miktarı ve ön izin alma şartı ortadan kaldırılmış, doğrudan yabancı yatırım, yatırımcı gibi kavramlar uluslararası standartlarda tanımlanmıştır. 4875 sayılı "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu" nun yürürlüğe girdiği tarihten 2004 yılı Aralık ayı sonuna kadar 2.461 adet yabancı sermayeli şirket ve şube kurulmuş olup, 634 yerli sermayeli şirkete yabancı sermaye iştiraki gerçekleşmiştir. Ayrıca, 06.03.2003 tarihinde yürürlüğe giren "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun" ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yabancıların çalışma izinleri konusunda tek yetkili merci kılınmıştır. Bu kanunla yabancı personel çalışma izinlerindeki dağınıklık kaldırılarak izin yetkisi tek mercide toplanmıştır. Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu'nda 17.06.2003 tarihinde yapılan değişiklikle bir günde şirket kurmak mümkün hale gelmiş, şirket tescili için gerekli olan 19 işlem 3 işleme indirilmiş ve tek adres ticaret sicil memurlukları olmuştur.

Bu çabalara ilaveten, Türkiye'nin yatırım ortamını iyileştirme ve dünya ekonomisindeki rekabet gücünü artırmaya yönelik önlemlerine, uluslar arası yatırımcıların dikkatini çekmek amacıyla Dünya Bankası ile koordinasyon halinde, sınırlı sayıda, üst düzey ve özel sektör katılımcılarından oluşan Yatırım Danışma Konseyi (YDK) kurulmuştur. Bu anlamda YDK iş dünyası ile hükümet arasındaki diyaloğun geliştirilmesi, değişim için önceliklerin belirlenmesi ve yatırımcının tecrübesine dayalı çözümler önerilmesi ve pozitif bir görüş alış veriş platformu yaratmak suretiyle güvenilir bir ortam oluşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır. 19 çok uluslu firmanın üst düzey yöneticilerinden oluşan ve ilk toplantısı 15 Mart 2004 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen Yatırım Danışma Konseyi sonuç bildirgesinde yer alan hususlardan yola çıkılarak 15 Mart 2004 tarihinden sonra YDK ve YOİKK Teknik Komiteleri arasında bir bağ kurulmuş ve teknik komitelerin çalışmalarını YDK

sonuç bildirgesinde yer alan önerilere odaklı olarak devam ettirmeleri istenmiştir. YDK önerileriyle ilgili 15.03.2004 tarihinden sonrasına ait gelişmeler aşağıda özetlenmiştir:

- YDK'nın sektörel düzeyde ihtiyaç duyulan işlerin basitleştirilmesi başta olmak üzere idari ve bürokratik engellerin kaldırılmasına yönelik önerisi doğrultusunda Sektörel Lisanslar Teknik Komitesi'nin gündeminde bulunan kararlar toplu olarak ele alınmış ve sektörel izin ve onaylara ilişkin süreçlerin rasyonel hale getirilmesi konusunda çalışmalar önemli ölçüde tamamlanmıştır. Sektörel Lisanslarla ilgili olarak; Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun (No:5179) 5 Haziran 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 5177 Sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun 5 Haziran 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Mera Kanunu ve Bazı Kanunlarda değişiklik yapılması hakkındaki 5178 Sayılı Kanun 8.6.2004 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mera hizmetlerinin geliştirilmesi ile ilgili faaliyetlerde yıllara sari taahhütlerde bulunabilmesine imkan tanınmaktadır.

- 3194 sayılı İmar Kanunun 18. Maddesinin irdelenmesi konusunda Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 5.4.2004 tarih ve 840-3401 sayılı Genelge çıkarılmış olup, Genelge ile pratikte yaşanan sorunlara çözüm getirilmesi amaçlanmıştır.

- Fikri Mülkiyet Hakları'nın iyileştirilmesi konusunda önemli adımlar atılmış olup, bu kapsamda çıkarılan yasalar; AB ile uyum gereği olan yasalar arasında yer alan ve ülkemizde yeni bir sınai mülkiyet hakkının tesisine yönelik "5147 sayılı Entegre Devre Topografyalarının Korunması Hakkında Kanun" 30.04.2004 yürürlüğe girmiştir. Türk Patent Enstitüsü tarafından hazırlanan "5118 sayılı Marka Kanunu Anlaşması" 14.04.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. "5117 sayılı Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşması" 14.04.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Fikri mülkiyet sistemini güçlendirmek suretiyle bu alanda yatırımcının önündeki engellerin kaldırılması ve yatırım ortamının iyileştirilmesini sağlayacak yönde korsanlığın önlenmesi ve Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunan fikri mülkiyet ürünlerinin kullanımına ilişkin üretici sektörleri temsil eden taraflarla kullanıcılar arasında yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla kanunlarda değişiklik yapan 5101

sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun 12.03.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla fikri mülkiyet alanında yaratıcılığın teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

YDK İkinci Toplantısı 29 Nisan 2005 tarihinde başarıyla gerçekleştirilmiş olup, bir önceki toplantıda alınan kararlar ve bulunulan tavsiyeler çerçevesinde yatırım ortamında sağlanan olumlu gelişmeler uluslar arası yatırımcılar tarafından da teyit edilmiştir. Yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmaları statik değil, değişen ihtiyaçlar çerçevesinde süreklilik arz eden dinamik bir yaklaşımla yürütülmektedir. Dolayısıyla, konuyla ilgili gündeme gerek YDK gibi uluslar arası platfotmlardan, gerekse yerel çevrelerden gelen öneri ve taleplere istinaden yeni konular eklenmektedir.

Bu gelişmeler ışığında 2004 yılı sonu itibariyle yabancı sermaye girişi son 10 yıllık ortalamanın üzerine çıkarak 2,6 milyar dolara ulaşmıştır. Ulusal ve uluslar arası çevrelerde yabancı sermaye girişinin önümüzdeki yıllarda daha da artacağına ilişkin tahminler her geçen gün yaygınlık kazanmaktadır.